

## **Rocznik Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli nr 6-7, 2007-2008**

### **Spis treści**

#### **ARTYKUŁY**

**Marek Florek, Monika Kuraś, *Wyniki badań kopca nr 1 na cmentarzysku kurhanowym w Przędzeli (stan. 10), pow. Nisko.***

W artykule zawarta została historia badań kopca nr 1 na stanowisku 10 w Przędzeli, którego odkrywcą i pierwszym badaczem w 1982 i 1987 był dr Marek Florek, a prace wykopaliskowe kontynuowane były przez Monikę Kuraś z Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli w 2008 r. Autorzy artykułu i badań pokusili się o interpretację dot. funkcji, chronologii i przynależności kulturowej badanego kopca, wskazując na możliwość łączenia tego kopca, który należy uznać za obiekt sepulkralny, z kulturą kurhanów karpaccich z okresu rzymskiego czy też, bardziej ogólnie, z geto-dackim kręgiem kulturowym.

**Arkadiusz Maślach, *Struktura społeczno-gospodarcza Zarzecza od XVI do XIX wieku.***

Autor artykułu, historyk pracujący w Lublinie, a pochodzący z Zarzecza, postanowił przyjrzeć się zagadnieniom związanym z przeszłością społeczno-ekonomiczną Zarzecza. Podstawę źródłową stanowią znane i opublikowane materiały, które jednak nie były do tej pory zestawiane i wykorzystywane w takim aspekcie. Niewielkie uzupełnienie stanowią informacje zawarte w metrykach zarzeckich.

**Aneta Garanty, *Zarys historii cegielni parowej w Dzierdźówce gm. Zaleszany.***

Historia cegielni w Dzierdźówce w której produkowano jedną z najlepszych cegieł w regionie. Zakład istniał od 1902 r. W 1984 r., po zakończeniu produkcji i eksploatacji złoża cegielnia została wyburzona. Przez 80 lat zakład kilkakrotnie zmieniał posiadaczy, jednym z nim był właściciel Browaru Okocimskiego Jan Albin Goetz -Okocimski. Artykuł ilustrują mapy i fotografie.

**Krzysztof Adamek, *Zarys działalności Żydowskiej Samopomocy Społecznej w Rozwadowie w latach 1940-1942 w świetle korespondencji z Prezydium w Krakowie.***

Niepublikowana dotąd korespondencja Żydowskiej Samopomocy Społecznej w Rozwadowie z Prezydium w Krakowie pokazuje wycinek ówczesnego życia społeczności żydowskiej w Rozwadowie.

**Rafał Drabik, *Narodowe Siły Zbrojne w powiecie niżańskim oraz Stalowej Woli 1942–1944.***

W regionie dolnego Nadsania oprócz struktur AK działała konspiracja wywodząca się z ruchu narodowego. Autor zgromadził i przedstawił dostępne dane na ten temat, jakkolwiek wiele zagadnień stanowi wciąż białe plamy w najnowszej historii.

**Elżbieta Skromak, *Wspomnienie o Teofilu Stelmachu, malarzu amatorze z Turbi, 1920-2005.***

Teofil Stelmach był jednym z bardziej znanych artystów amatorów w naszym regionie. Pisano o nim „Nikifor z Turbi” i zaliczano do grupy artystów ludowych bądź malarzy naiwnych. Autorka przypomina jego życie i dzieło. Barwne ilustracje przedstawiają malarza i kilka jego obrazów.

***Anna Szlązak, Jeźdźcy. Rzeźby konne Andrzeja Pityńskiego.***

W 2009 roku Muzeum Regionalne w Stalowej Woli eksponowało wystawę rzeźby kameralnej Andrzeja Pityńskiego, twórcy znanego z realizacji monumentów historyczno-patriotycznych w USA i w Polsce. Autorka analizuje motywy konne w kameralnej twórczości artysty. Dopełnienie stanowią fotografie kilku z omawianych rzeźb.

**MATERIAŁY**

***Odnaleziona „Księga”. Materiały do dziejów Rudnika, opr. Marek Wiatrowicz.***

Przypadkiem odnaleziona kronika, obejmująca spójną całość relacji dotyczących lat 1935-45, pisana w tamtym czasie przez księży z rudnickiej parafii, opracowana i dopełniona ilustracjami, stanowi ciekawy przyczynek do dziejów Rudnika za czasów okupacji niemieckiej.

***Bibliografia regionalna za lata 2007 i 2008, opr. Aneta Garanty.***

Jak w każdym numerze Rocznika, zestawiona została adnotowana bibliografia publikacji dotyczących regionu, wydanych w latach, które obejmuje aktualny numer Rocznika.

**WSPOMNIENIA**

***Anna Karasiowa, Wspomnienie o Mieczysławie Karasiu (1924-1977).***

W roku 2007 minęła 30. rocznica śmierci prof. Mieczysława Karasia, rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, urodzonego w Przędzeli k. Niska. Z tej okazji publikujemy interesujące wspomnienie jego żony, Anny Karasiowej, ilustrowane archiwalnymi zdjęciami.

***Marek Wiatrowicz, „Nasza historia” Józefa Talera jako przyczynek do dziejów Rozwadowa.***

Józef Taler urodził się w 1923 roku w Rozwadowie, gdzie zamieszkiwał do października 1939 roku. Obecnie mieszka w USA. Jest autorem m.in. publikacji „Polish Indians & Short Stories, z której pochodzi opowiadanie „Nasza historia” (Our Story). Publikujemy w polskim tłumaczeniu jego fragmenty, opisujące spotkanie po ponad 70 latach dwóch dawnych mieszkańców Rozwadowa pochodzenia żydowskiego i ich wspólne powracanie do przeszłości. Dopełnieniem są zdjęcia, reproduktowane z oryginału amerykańskiego.

**Z TEKI MUZEUM**

***Działalność Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli 2007 rok.***

***Działalność Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli 2008 rok.***